

Ἡ Ποικίλη Στοά μετὰ συντριβῆς καὶ ἄλλοις χαραττεῖ καὶ τὰς βραχεῖας ταύτας γραμμὰς εἰς μνημόσυνον προσφιλοῦς συνεργάτου καὶ φίλου ποιητοῦ, οὗ τὸ εἶμα τῆς ἀνθηρᾶς ζωῆς ἐμελλε ν' ἀποκόψη οὕτω σκληρῶς ἡ Μοῖρα ἐν τῇ ἀκμῇ εἰσέτι τοῦ ποιητικοῦ σταδίου.

ΑΚΤΙΣ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

Ἄκτις ἐκοιμᾶτο εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ἐρωτος, ὡς τὸ παιδίον εἰς τὰ θερμὰ τῆς μητρὸς τοῦ στήθι. Ἐκοιμᾶτο... καὶ τὰ χρυσὰ αὐτῆς ὄνειρα ἐθώπευεν ἡ γλυκεῖα τοῦ ζεφύρου αὔρα. Πέριξ ἔθαλλεν ὁ Μάιος μεστὸς ἀρωμάτων, πλήρης ζωῆς καὶ ἐλπίδος· ἡ δὲ ἀηδὼν ἐπὶ τοῦ χλωροῦ τῆς μυρσίνης κλάδου ἐτόνιζε τὸ μελαγχολικὸν αὐτῆς ἄσμα, καθιστῶσα μαγευτικώτερον τὸ οὐράνιον ἐκεῖνο θέαμα τοῦ ἔαρος. Ὅποια ἀρμονία! Ὅποια χαρά! Πανταχοῦ ἐπλανᾶτο μειδίαμα καὶ φαιδρότης.

Τῆς Ἀκτίνος τὸ οὐρανόχρον ὄμμα, μόλις εἶχεν ἀτενίσει δεκαεπτὰκις τὴν ἄνοιξιν, τὸ δὲ ἄσμα αὐτῆς μόλις εἶχεν ἠχήσει ἐν μέσῳ τῶν φυλλωμάτων ἀμιλλόμενον πρὸς τὸ τῆς ἀηδόνος. Ἦτο νόμφη τοῦ ἀγροῦ καὶ τῶν λιμνῶν, ὡς Νηρηΐς πολλάκις ἀναδύουσα ἐκ τῶν κρυσταλλίνων ὑδάτων ἄτινα κατέρρευον ἐν τῇ ἀβύσσῳ τῆς θαλάσσης, ὅπως οὐδενὸς θνητοῦ χεῖλος ποτὲ βαλασαμῶσται διὰ τῆς γλυκύτητος αὐτῶν. Ἡ χρυσὴ αὐτῆς κόμη ἐκοιμαίνετο ἐπὶ

χιονώδους στήθους, οἱ δὲ μάγοι ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐτόξευον φλογε-
ρώτατα βέλη· ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων της ἔθαλλον τὰ δροσερότερα
τοῦ Μαῦτου ῥόδα. Ἐμειδία· εἰς δὲ τὸ μειδιάμα αὐτῆς ἀνταποκρί-
νοντο τὰ γλυκὰ τῆς παιδρότητος ἄσμαατα. Ἐβημάτιζε· καὶ εἰς
πᾶν βῆμά της ἔθαλλον τὰ ὠραιότερα ἄνθη τῆς φύσεως. Ἐψαλλε·
καὶ οἱ μυρόεντες ζέφυροι ἀπέπνεον. Ἐτρεχεν εἰς τοὺς ἀγρούς· καὶ
ἠκολούθουν αὐτὴν ἄπειροι χρυσαλλίδες, ὅπως τῇ ἐναποθέσσει
τοῦ ἔρωτος τὸ ἀγνὸν φίλημα. Τὴν ἐνθυμοῦνται οἱ ποιμένες, δια-
τρέχουσιν τὰς κοιλάδας καὶ ψάλλουσιν, ἐνῶ οὗτοι διὰ τῶν αὐ-
λῶν των ἐβαυκάλιζον τὸ ποιμνιὸν των. Τὴν ἐνθυμεῖται ἡ Αὐγὴ
δροσόεσσαν ὡς αὐτήν. Ἦτον ἄγγελος ἐπίγειος. — Πλὴν ἠῤῥατο. .

Ἄλλὰ πῶς ἡ ἀηδὼν αὐτῇ ἔκλινεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ἐ-
ρωτος;

II

Πρωτῶν τινὰ, ἐνῶ ἔπαιζε ἐν μέσῳ χλοερῶν πεδιάδων μετὰ τῆς
τριγώνου, συνήντησε παρὰ τινὰ κρήνην νέον εὐειδῆ, ὡς τὴν λάμ-
ψιν τοῦ Ἀπόλλωνος, φέροντα ἐπὶ μὲν τοῦ μετώπου τὴν Ἡθὴν
θάλλουσιν, ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων τὴν δρόσον τοῦ ἔαρος· καὶ ὁ νέος
ἐκεῖνος ἦτον ὁ Ἔρως. Τῷ ἔρριψεν ἡ Ἀκτις ἐν βλέμμα καὶ ἐτράπη
πρὸς τὴν τριγὼνα της, φεύγουσα. . . . Καὶ ἔφρευε ταχύτερον τοῦ
ἀέρος· ἀλλ' ἠσθάνετο βαρύτερα ἄλγη εἰς τὴν καρδίαν της ἐζήτει
νὰ καταβάλλῃ τὰ βέλη αὐτὰ, ἀποσπῶσα τὸν νοῦν της, καλλιερ-
γοῦσα τὰ ἄνθη της, ἀλλ' ἦτον ἀδύνατον, διότι ἠσθάνετο μύχιον
ἄλγος, ἀτενίζουσα εἰς πᾶν βῆμα αὐτῆς τὴν μορφήν τοῦ Ἐρωτος,
συντρίβουσαν πᾶν ἠδὺ αὐτῆς ὄνειρον.

Ὁ ἔρως μεταβληθεὶς εἰς ὠραῖον νεανίσκον καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀδῶ
νιδος ἐρατεινότερον, προσήρχετο πρὸ τῶν ποδῶν της γονυκλινῆς,
αἰτῶν νὰ ἀσπασθῇ τοὺς ἀβροὺς τῶν χειρῶν της δακτύλους· ἀλλ'
ἡ Ἀκτις προβλέπουσα τὴν καταστροφὴν αὐτῆς, ἀπέφρευε τοῦ
Ἐρωτος τὰς ἐπιθέσεις. Πλὴν ἠῤῥατο. . . . .

III

Τὰς νύκτας ἡ Σελήνη ἀπλέτως διέχεε τὰς ἀργυρὰς της ἀκτίνας
καὶ τὴν γλυκύτητα, εἰς ἅπασαν τὴν φύσιν, ἡ δὲ Ἀκτις καθημένη

παρὰ τὴν ἀκτὴν ἐθεῖτο τὸ κοιμώμενον κύμα καὶ ἐθαύμαζε τὴν πλάσιν. Ἐθεῖτο τὴν καταστίλβουσαν τὰ πελάγη Σελήνην καὶ ἐνεθυμειτο τὸ ὄραϊον παρελθὼν αὐτῆς πικροτάτους ἐκπέμπουσα στόνους. Οὕτω, ἐπὶ πολλὰς ἐρέμβαζεν ὥρας. Πλὴν πάντοτε μόνη. . . Ἐξήγειρε δ' αὐτὴν ἐκ τοῦ ληθάργου ἢ ἐκ τῶν ὀνείρων αὐτῆς τὸ γλυκὺ τοῦ Ἔρωτος ἄσμα. Ἐξίστατο ! . . . ἐπεζήτει τὴν ὁδὸν τῆς φυγῆς. . . ἀλλ' ἴστατο περιδεὴς καὶ μελαγχολικὴ, ἐπαναλαμβάνουσα τὰς τελευταίας στροφὰς τοῦ ἄσματος τοῦ Ἔρωτος.

Μὲ τὸ δάκρυ εἰς τὸ ὄμμα,
Καὶ τὸν στόνον εἰς τὰ χεῖλη,
Ὡ καρδία ἐρωτύλη,
Σιωπῶ.

Σιωπῶ, πλὴν ὑποφέρω.
Ἐποφέρει ἡ ψυχὴ μου,
Καὶ μαραίνειτ' ἡ ζωὴ μου.
Ἄγαπῶ !

Εἶτα ἔφρευγεν, ἔφρευγε. . . καὶ πλήρης χαρᾶς ἤρχετο εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἔρωτος καὶ ἐκεῖ ἐκοιμᾶτο.

IV

Παρήρχετο ὁ χρόνος, ταχύτερος καὶ αὐτῆς τῆς ἀστραπῆς συμπαρασύρων εἰς τὰς ἀθύσσους τῆς λήθης, τὰ γλυκύτερα τῆς Ἀκτίνος ὄνειρα, τὸ μειδίημα καὶ τὴν δρόσον αὐτῆς. Παρήρχετο ὁ χρόνος ἀναρπάζων εἰς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ τὰς ἐλπίδας τῆς ὄλας. Ἡ χαρὰ αὐτῆς μετεβλήθη εἰς μελαγχολίαν καὶ τὸ ἄσμα τῆς εἰς δάκρυ, διότι ἤρατο ἐμμανῶς.

Τὴν ἡμέραν βαυκαλιζομένη ὑπὸ τῶν θωπειῶν τοῦ ἔρωτος, ἦτο ἡ εὐτυχιστέρα ἐν τῇ ὑψηλίῳ· διότι ἐλησμόνει τὸ πᾶν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ. Τὴν νύκτα ὅμως, περιδακρυς, ὠχρὰ καὶ μελαγχολικὴ παρὰ τὸ κύμα καθημένη, ἐπανελάμβανε πλήρης πάθους τὰ χρυσᾶ ταῦτα ἔπη «Χαρὰ ἔς ἐκείνη τὴν καρδιά σου δὲν τὴν δέρονται πόνοι» βαθυτάτους ἐκπέμπουσα στόνους καὶ αὐτοῦ, τοῦς βράχους δυναμένους νὰ διαρρήξωσι.

Ἦνθεσι καὶ ἡ Ἀκτις ἄλλοτε, ἦτο φαίδρα καὶ ὡς τὸ ἔαρ δροσέσσα, ἀλλ' ἦλθ' ἤρξαντο μαραινόμενα τὰ βόδια τῶν χειλέων της, διότι ἤλγει ἡ νεκρὰ αὐτῆς καρδιά. — Ἦράτο.

V

Ἐφ' ὅσον ἡ μαγικὴ εἰκὼν τοῦ ἔρωτος παρίσταται πρὸ τοῦ βλέμματος γλυκεῖα καὶ παρήγορος, ἐπὶ τοσοῦτον ἀποδεικνύεται ἄστατος ἡ σκιά αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ κύματος ἀπιστοτέρη. Ὡς λίαν εὐφυῶς ἐξεφράσθη ὁ προσφιλεὶς ποιητὴς τοῦ Φιέθοντος, ὅτι

«Ὁ ἔρωσ σπέρρει ἄνεμον καὶ δρέπει τρικυμίας»

Ὁ ἔρωσ εἶνε ἄτρωτος, εἶνε ἀθάνατος! . . . ἐνῶ ἡ Ἀκτις, τρυφερὸν ἀνθύλλιον καταπίπτον εἰς τὴν πρώτην πνοὴν τοῦ βορρᾶ. — Ὁ ἔρωσ ἀρέσκεται, ὡς ἡ Χρυσάλλις, εἰς τὴν ποικιλίαν καὶ ἐκτείνων τὰς πτέρυγας ὅθεν διέλθῃ ἐγκυκαταλείπει τὸν στόνον καὶ τὰς φλόγας.

VI

Μάτην ἡ τάλαινα Ἀκτις ἀναζητεῖ αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν κοιλάδων καὶ τῶν βράχων, μάτην ἐπανερχομένη εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, ἔνθα συνήτησεν αὐτὸν, ἔνθα ἤκουσε τὰ θελκτικὰ ἄσματά του. Τὸ πᾶν ἐκάλυπτε πενθίμη σιγὴ, ἣν διέκοπτεν ἐνίοτε ὁ μονότονος ἦχος τοῦ βορρέως, κομίζοντος πολὺ μακρὰν τὸ παράπικρον τῆς Ἀκτινός.

Ἐπῆλθε τὸ φθινόπωρον τῆς Ἀκτινός καὶ ἤρχιτε μαραινόμενα καὶ πίπτουσα, ὡς τὰ φύλλα τῶν δένδρων. Πάντοτε μόνη, ὠχρὰ καὶ περιδρακρὺς, ἐπλανᾶτο ζητοῦσα γωνίαν τινὰ νὰ ὠρύξῃ τὸν τάφον της, διότι τοῦ ἔρωτος τὰ βέλη εἶχον κατασπαράξει τὰ στήθη αὐτῆς καὶ ἀνελύετο ὡς ὁ κηρός.

Τάλαινα Ἀκτις! ἠγάπησας, πλὴν δὲν ἐξετιμήθη ἡ εὐγενεστέρα καὶ ἀβροτέρα καρδιά, ἣν ὁ Ὑψιστος ἐν τῷ κόσμῳ ἐπλασσε, καταδικασθεῖσα εἰς αἰώνιον ἄλγος. — Τὴν νύκτα δὲ ἡ Ἦχὼ περιφέρει τὰς στεναγμοὺς τῆς Ἀκτινός κατεσπάραττε διὰ τῶν παραπόνων αὐτῆς καὶ αὐτὰς τὰς πέτρας.

VII

Μετ' οὐ πολὺ χρυσικόμοδος τε καὶ ἀβροδάκτυλος ἄγγελος ἐπέθετο θαλερὸν στέφανον ἐπὶ τάφου νεοποῦ, ὃν ὕψαινον διὰ φλογερῶν δακρύων δύο πολιὰ ὑπάρξεις.

Ὁ τάφος ἦτο τῆς Ἀκτίνας καὶ ἡ τάλαινα ἐκεῖνη πολιὰ δύο οἱ γονεῖς αὐτῆς.

Τάλαινα Ἀκτίς! Πόσα ὑπέστης δεινὰ χάριν τοῦ ἀγνοῦ ἔρωτός σου! πόσον ἠγάπησας! . . . Πλὴν οὐδαμῶς ἐξετιμῆθη τὸ ἀγνὸν τῆς ψυχῆς σου αἶσθημα, διότι ἐκεῖνος Σὲ ἐγκατέλειψε. — Τοιοῦτοι οἱ ἄνδρες, οἵτινες καὶ τολμῶσι νὰ καταδικάζωσι τὸ λεπτοφυὲς καὶ ὠραῖον ῥόδον, ὅπερ ἐδώρησατο ὁ Πλάστης εἰς τὸν ἄνθρωπον ἵνα διαχέῃ τὰ εὐώδη αὐτοῦ μύρα εἰς τὰς ὀδυνηρὰς τοῦ βίου στιγμαῖς καὶ παρήγορον φῶς εἰς τὸν ζοφερὸν τοῦ βίου μας ῥοῦν.

Ἐπιτρέψόν μοι, περιπαθήσικα τῆς Ἀκτίνας, νὰ ἐπιθέσω ὀλίγα ἄνθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ σου τάφου ἀναγράφων τοὺς στίχους μου τούτους ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐχ' ἡ ἀγάπη βάσανα, τῇ νεότητι μας μαραίνει
 Καὶ μὲ τὴν ἄσθυστη φωτιὰ
 Στέλνει ἔσθ' ἄσθυστη τὴν καρδιά
 Στὴν ἄδυσσο μᾶς στέλνει.

ὅπως διερχόμενοι τῆς γῆς οἱ διαβάται σπένδωσι δάκρυ οἴκτου καὶ εὐσπλαγγνίας ὑπὲρ τοῦ θύματος ἀπίστου καρδίας.

VIII

Τὰς νύκτας δὲ διακρίνεται εἰς τὰς ἐκτάσεις ἐν γλυκύτατον ἄστρον μαρμαίρον. — Λέγουσι ὅτι τὸ ἄστρον ἐκεῖνο εἶνε ἡ ψυχὴ τῆς Ἀκτίνας, ἐπαναπαυομένη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ὑψίστου.

Ἐν Ἀθήναις 30 Νοεμβρίου 1875

M. ΚΟΤΤΟΓΒΑΛΗΣ

(Πατὴρ)